ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
zo 17. marca 2005 *

Obsah

I — Skutkové okolnosti sporu ..... I - 2229

A — Zmluva ..... I - 2229

1) Predmet zmluvy ..... I - 2230

2) Predpokladaný priebeh prác ..... I - 2232

3) Kontrola Komisiou ..... I - 2235

4) Finančné ustanovenia ..... I - 2235

5) Vrátenia ..... I - 2237

6) Arbitrážna doložka ..... I - 2238

B — Vykonávanie zmluvy ..... I - 2238

C — Platby uhradené Komisiou a žiadosť o vrátenie ..... I - 2240

D — Likvidácia troch odporcov ..... I - 2241

1) Pokiaľ ide o spoločnosť InterTeam ..... I - 2242

2) Pokiaľ ide o spoločnosť A-Consult ..... I - 2242

3) Pokiaľ ide o spoločnosť Ision ..... I - 2243

II — O právomoci Súdneho dvora ..... I - 2243

A — Právny rámec ..... I - 2243

B — Uplatniteľnosť arbitrážnej doložky ..... I - 2244

III — O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti trom odporcom, ktorí sú alebo boli v likvidácii ..... I - 2246

A — Právny rámec ..... I - 2247

1) Právo Spoločenstva ..... I - 2247

2) Vnútroštátne právo ..... I - 2252

* Jazyk konania: nemčina.

B — O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnosti InterTeam I - 2253

C — O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam A-Consult a Ision ..... I - 2254

D — O doplňujúcich návrhoch Komisie ..... I - 2256

IV — O opodstatnenosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam AMI Semiconductor, Intracom, Euram a Nordbank ..... I - 2258

A — Právo na vrátenie založené na článku 23 bode 23.3 prílohy II zmluvy ..... I - 2258

1) O solidárnej zodpovednosti ..... I - 2259

2) O výpočte finančného príspevku dlhovaného Komisiou ..... I - 2261

B — Právo na vrátenie založené na § 812 BGB ..... I - 2264

V — O vzájomnom návrhu spoločnosti Intracom ..... I - 2265

O trovách ..... I - 2266

Vo veci C-294/02,

ktorej predmetom je návrh podľa článku 238 ES, podaný 12. augusta 2002,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Wilms, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci R. Karpenstein, Rechtsanwalt, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

navrhovateľka,

proti

AMI Semiconductor Belgium BVBA, predtým Alcatel Microelectronics NV, so sídlom v Audenarde (Belgicko), v zastúpení: M. Hallweger a R. Lutz, Rechtsanwälte,

A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (v likvidácii), so sídlom vo Viedni (Rakúsko), v zastúpení: E. Roehlich, Rechtsanwalt,

Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry, so sídlom v Aténach (Grécko), v zastúpení: M. Lienemeyer, U. Zinsmeister a D. Waelbroeck, advokáti,

ISION Sales + Services GmbH & Co. KG (v likvidácii), so sídlom v Hamburgu (Nemecko), v zastúpení: H. Fialski a T. Delhey, Rechtsanwälte,

Euram-Kamino GmbH, so sídlom v Hallbergmoose (Nemecko), v zastúpení: M. Hallweger a R. Lutz, Rechtsanwälte,

HSH Nordbank AG, predtým Landesbank Kiel Girozentrale, so sídlom v Kieli (Nemecko), v zastúpení: B. Treibmann a E. Meincke, Rechtsanwälte

InterTeam GmbH (v likvidácii), so sídlom v Itzehoe (Nemecko), v zastúpení: M. Hallweger a R. Lutz, Rechtsanwälte,

odporcom,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, S. von Bahr a K. Schiemann (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. júla 2004,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 23. septembra 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojím návrhom na začatie konania domáha, aby Súdny dvor zaviazal spoločnosti AMI Semiconductor Belgium BVBA, predtým

Alcatel Microelectronics NV (ďalej len „AMI Semiconductor"), spoločnosť podľa belgického práva, A-Consult EDV-Beratungsgesellschaft mbH (ďalej len „A-Consult"), spoločnosť podľa rakúskeho práva, Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry (ďalej len „Intracom"), spoločnosť podľa gréckeho práva, ako aj ISION Sales + Services GmbH & Co. KG, predtým AllCon Gesellschaft für Kommunikationstechnologie mbH (ďalej len „Ision"), Euram-Kamino GmbH (ďalej len „Euram"), HSH Nordbank AG, predtým Landesbank Kiel Girozentrale (ďalej len „Nordbank") a InterTeam GmbH (ďalej len „InterTeam"), všetky štyri spoločnosti podľa nemeckého práva (ďalej spoločne len „odporcovia"), aby jej ako solidárni dlžníci zaplatili sumu 317 214 eur, zvýšenú o úroky, čo predstavuje vrátenie záloh, ktoré uhradila pri vykonávaní zmluvy nazvanej „Electronic Commerce Fulfilment Service for the Electronics Industry (ECFS/E)" (Služby umožňujúce realizáciu elektronického obchodu v elektronickom priemysle, ďalej len „zmluva") uzatvorenej s týmito spoločnosťami v rámci projektu Esprit č. 26927 (ďalej len „projekt").

I — Skutkové okolnosti sporu

A — *Zmluva*

2 Dňa 8. júna 1998 Európske spoločenstvo zastúpené Komisiou uzatvorilo s odporcami zmluvu o finančnom príspevku priznanom týmto spoločnostiam na realizáciu projektu.

3 Zmluva bola vyhotovená v angličtine. Podľa jej článku 10 sa riadi nemeckým právom.

4 Odporcovia boli na základe článku 1 bodu 1.1 zmluvy povinní „vykonať zmluvu spoločne a nerozdielne voči Komisii, pokiaľ ide o práce uvedené v prílohe I, až do rozhodujúceho časového úseku 18. mesiaca".

5 Článok 1 bod 1.2 zmluvy znie takto:

"s výhradou prípadov *vis maior* (vrátane štrajku, lock-out a iných udalostí, ktoré za zvyčajných okolností zmluvné strany nemôžu ovládnuť), zmluvné strany vynaložia primerané úsilie na dosiahnutie výsledkov uvedených v projekte a na splnenie povinností neplniacej zmluvnej strany. Zmluvná strana nebude povinná prijať opatrenia nad rámec toho, čo môže za primeraného úsilia zvládnuť, alebo nahradiť čiastky dlhované neplniacou zmluvnou stranou, pokiaľ sama neprispela k tomuto neplneniu. Opatrenia, ktoré sa majú prijať v prípade *vis maior*, si zmluvné strany dohodnú navzájom."

1) Predmet zmluvy

6 Predmetom zmluvy bolo na základe jej článku 1 bodu 1.1 vykonanie prác vymenovaných v jej prílohe I.

7 Podľa zhrnutia obsahu projektu uvedeného v prvej časti tejto prílohy bolo jeho cieľom umožniť predaj prebytočných polovodičových komponentov medzi pod-

nikmi pôsobiacimi v elektronickom priemysle bez služieb sprostredkovateľa, čím sa mali znížiť transakčné náklady. Realizácia projektu mala túto situáciu uľahčiť:

— zhromažďovaním prevyšujúcej ponuky a neuspokojeného dopytu týkajúceho sa komponentov na globálnej platforme,

— podporovaním obchodného procesu súvisiaceho s vytvorenými obchodnými operáciami,

— vykonávaním prepravy tovaru a prehlásení potrebných na vykonanie kúpnych zmlúv a

— rozširovaním využívania elektronického obchodu v sektore elektroniky.

Podľa toho istého zhrnutia mal projekt elektronickému priemyslu umožniť:

— rozšíriť odbytiská a znížiť transakčné náklady vďaka používaniu technológií globálnych výmen informácií,

— používať elektronický obchod bez hraníc v rámci svetovej ekonomiky.

Tri hlavné ciele boli v uvedenom zhrnutí vyjadrené takto:

— prepojenie rôznorodých kľúčových služieb pre elektronický priemysel,

— vytvorenie primeraných rozhraní pre účinný burzový systém určených na integrovanie do profesionálneho prostredia informačných technológií budúcich používateľov a poskytovateľov služieb,

— stimulovanie rastúceho rozvoja elektronického obchodu v sektore elektronického priemyslu vrátane rozvoja prostriedkov odmeňovania za používanie systému („bonus component") a kvantitatívnych prostriedkov na určovanie zlepšovania pomeru medzi nákladmi a účinnosťou v nadväznosti na realizáciu projektu.

2) Predpokladaný priebeh prác

8 Podľa článku 2 bodu 2.1 zmluvy bola lehota na vykonanie projektu 18 mesiacov od 1. mája 1998, teda do konca októbra 1999.

9 Z oddielu 2 bodu 2.2 druhej časti prílohy I zmluvy vyplýva, že predpokladané práce boli zoskupené do ôsmich pracovných programov („workpackages"), na základe ktorých malo dôjsť spolu k 29 plneniam („deliverables"). Prvý pracovný program predpokladal tieto plnenia:

„Pracovný program 1: Identifikácia relevantných obchodných postupov

Úloha 1.1 Obchodné spracovanie na užívateľskej stránke (0 – 2 mesiace)

Proces nadobudnutia komponentov

Kontrola a správa prebytočných komponentov

Kvalitatívny proces (ISO 9000 atď.)

Iní dodávatelia

Prispôsobené platobné metódy

Nové platobné metódy

Úloha 1.2 Softwarové rozhrania (0 – 2 mesiace)

Rozhrania s komerčnými softvérmi používanými priemyselnými užívateľmi

Softvérové rozhrania: banky

Softvérové rozhrania: dopravcovia

Definovanie osobitných parametrov SAP [štandard medzipodnikových softvérov]

Úloha 1.3 Posúdenie prostredia informačných technológií (0 – 2 mesiace)

Osobný počítač, pracovné miesto, lokálne siete

Operačný systém osobných počítačov a sietí

Prístup k internetu, intranetu"

10 V oddieli 2 bodu 2.2 druhej časti prílohy I zmluvy sú uvedené aj tabuľky definujúce osobitné úlohy zmluvných strán pri plnení rôznych pracovných programov.

11 V prvom pracovnom programe je podľa tabuľky uvedenej na stranách 40 a 41 prílohy I zmluvy rozdelenie úloh takéto:

Úloha	Strany	Príspevok
1.1	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Definovanie všetkých obchodných procesov na užívateľských stránkach, ktoré sa týkajú kontroly, predaja, prebytočných zásob a zásobovania elektronickým materiálom.
1.2	[Nordbank]	Definovanie rozhraní potrebných na metódy hotovostných platieb a kontroly účtov.
	[Euram]	Definovanie rozhraní potrebných na určenie nákladov na dopravu, zadanie objednávok dopravy a spracovanie týchto objednávok.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Prezentácia podrobností týkajúcich sa rozhraní potrebných na komerčný softvérov uskutočnená tabuľkovou formou.
1.3	InterTeam	Posúdenie prostredí informačných technológií všetkých účastníkov projektu vrátane rozšírených noriem. Nezávislé posúdenie otázky, či štruktúra, ktorá sa má použiť, zodpovedá umeleckým normám.
	[Nordbank]	Spolupráca so spoločnosťou InterTeam pri analýze lokálneho prostredia informačných technológií.
	[Euram]	Spolupráca so spoločnosťou InterTeam pri analýze lokálneho prostredia informačných technológií.
	[AMI Semiconductor] Intracom A-Consult	Spolupráca so spoločnosťou InterTeam pri analýze lokálneho prostredia informačných technológií.

3) Kontrola Komisiou

12 Článok 8 prílohy II zmluvy predpokladal pre Komisiu možnosť, že pri správe zmluvy jej budú asistovať experti. V takomto prípade bolo úlohou tejto inštitúcie prijať primerané opatrenia na zabezpečenie toho, že uvedení experti nebudú šíriť alebo používať dôverné údaje, ktoré im budú poskytnuté. Zmluvným stranám Komisie mali byť vopred poskytnuté detailné informácie týkajúce sa týchto expertov a Komisia mala v rozumnej miere zohľadniť ich námietky odôvodnené legitímnymi obchodnými dôvodmi.

4) Finančné ustanovenia

13 Podľa článku 3 zmluvy boli celkové nahraditeľné náklady na projekt odhadnuté na 1 080 000 ECU. Ten istý článok stanovoval, že príspevok Komisie mal pokrývať tieto náklady až do výšky 50 % a maximálnej sumy 540 000 ECU. Základ nákladov, ktorý sa mal zohľadniť, bol uvedený v prílohe I zmluvy a články 18 až 20 prílohy II zmluvy obsahovali presné kritériá, ktoré sa mali uplatňovať na výpočet nahraditeľných nákladov.

14 Vo formulári 1 uvedenom na strane 6 prílohy I zmluvy bolo rozdelenie celkovej nahraditeľnej sumy medzi odporcov rozpísané takto:

— InterTeam: 153 500 ECU,

— Ision: 70 000 ECU,

— Euram: 40 000 ECU,

— Nordbank: 10 000 ECU,

— AMI Semiconductor: 97 000 ECU,

— Intracom: 68 000 ECU,

— A-Consult: 101 500 ECU.

15 Formulár 5.3 uvedený na stranách 56 a 57 prílohy I zmluvy upresňuje prácu vyjadrenú v osobomesiacoch, ktorú musí každá zmluvná strana vynaložiť na vykonanie každého plnenia.

16 Podľa článku 4 zmluvy sa uhradenie príspevku Komisie malo vykonať takto:

— záloha 270 000 ECU sa mala vyplatiť do dvoch mesiacov od posledného podpisu zmluvných strán,

— pravidelné platby sa mali vykonať v lehote dvoch mesiacov od schválenia rôznych pravidelných správ o postupe a zodpovedajúcich rozpisov nákladov, pričom záloha a súhrn pravidelných platieb nemali presiahnuť 486 000 ECU,

— zostatok celkového dlžného príspevku (predstavujúci záruku 54 000 ECU) sa mal vyplatiť v lehote dvoch mesiacov od schválenia poslednej správy, dokumentu alebo iných plnení projektu a rozpisu nákladov za záverečné obdobie.

17 Článok 23 bod 23.2 prílohy II zmluvy stanovoval, že všetky platby uhradené Komisiou sa mali považovať za zálohy až do schválenia zodpovedajúcich plnení alebo subsidiárne do schválenia záverečnej správy.

5) Vrátenia

18 Podľa článku 23 bodu 23.3 prílohy II zmluvy sa zmluvné strany pre prípad, že celkový finančný príspevok, ktorý má poskytnúť Komisia, bude nižší ako celková suma poukázaných platieb, zaviazali Komisii tento rozdiel bez meškania vrátiť.

19 Článok 5 bod 5.3 písm. a), i) uvedenej prílohy II upravoval možnosť Komisie zmluvu „okamžite a písomne vypovedať, pokiaľ Komisia požiadala o úkon, ktorého cieľom malo byť odstrániť nevykonanie zmluvy v primeranej lehote, ktorá nemohla byť kratšia ako jeden mesiac a ktorá bola oznámená písomne, a tento úkon nebol uspokojujúcim spôsobom vykonaný."

20 Článok 5 bod 5.4 prílohy II zmluvy stanovoval, že v prípade vypovedania sa účasť Spoločenstva na nákladoch týka výlučne nákladov súvisiacich s plneniami projektu schválenými Komisiou a iných primeraných a uplatniteľných nákladov vrátane záväzkov finančnej povahy.

21 Podľa toho istého ustanovenia sa v prípade výpovede na základe článku 5 bodu 5.3 písm. a) prílohy II zmluvy mohli k akejkoľvek čiastke, ktorá sa mala vrátiť, na písomnú žiadosť pripočítať úroky o 2 % vyššie ako sadzba, ktorú uplatňuje Európsky menový inštitút pri operáciách v ECU za obdobie od prijatia prostriedkov do ich vrátenia.

6) Arbitrážna doložka

22 Článok 7 prílohy II zmluvy obsahuje arbitrážnu doložku, ktorá znie takto:

„Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev a v prípade odvolania Súdny dvor Európskych spoločenstiev majú výlučnú právomoc na riešenie sporov medzi Komisiou a zmluvnými stranami, pokiaľ ide o platnosť, uplatňovanie a výklad tejto zmluvy."

B — *Vykonávanie zmluvy*

23 Realizácia projektu sa začala v máji 1998.

24 Dňa 15. decembra 1998 zmluvné strany odovzdali Komisii správu za obdobie šiestich mesiacov popisujúcu dosiahnuté ciele. V tejto správe vyhlásili, že v celom rozsahu poskytli rôzne plnenia upravené v pracovných programoch 1, 2 a 3.

25 Komisia na to, aby bola spôsobilá posúdiť výsledky uvedené v správach zmluvných strán, navrhla zriadenie kontrolnej skupiny („Review Team"). InterTeam potom, čo dostal informácie o expertoch, ktorých Komisia navrhla, najmä ich životopisy, dal elektronickou poštou z 8. apríla 1999 svoj súhlas na menovanie dvoch kandidátov, ktorými boli páni Guida a Ouzounis.

26 Počas stretnutia medzi zmluvnými stranami a Komisiou 11. júna 1999 kontrolná skupina vydala svoju prvú hodnotiacu správu. V tejto správe poukázala na závažné nedostatky vo vykonávaní projektu. Na základe týchto konštatovaní uvedená skupina oznámila pozastavenie projektu do 1. júla 1999 a vyzvala odporcov, aby jej doručili všetky potrebné informácie preukazujúce, že odstránili nedostatky vo vykonávaní projektu uvedené v hodnotiacej správe.

27 V liste z 18. júna 1999 Komisia zhrnula rozhodnutia prijaté počas stretnutia z 11. júna 1999. Pri tejto príležitosti, tiež na základe článku 5 bodu 5.3 písm. a), i) prílohy II zmluvy, stanovila odporcom dodatočnú lehotu a pohrozila vypovedaním zmluvy. Listami z 29. júna a 14. júla 1999 Komisia opätovne vytýkala nesplnenie zmluvných povinností odporcov a vyzvala ich na nápravu v súvislosti s nevykonanými prácami a na odstránenie zistených nedostatkov, a to v lehote jedného mesiaca.

28 Začiatkom júla 1999 odporcovia predložili Komisii správu za obdobie dvanástich mesiacov popisujúcu dosiahnuté ciele. Podľa tejto správy vykonali projekt v súlade so zmluvou.

29 Dňa 5. júla 1999 predložila kontrolná skupina druhú hodnotiacu správu, ktorá zohľadňovala informácie obsiahnuté v správe o postupe za dvanásť mesiacov a iné doplnkové dokumenty, ktoré zmluvné strany predložili. Táto správa od základu

kritizovala všetky plnenia. Niektoré z týchto plnení však boli akceptované, hoci boli kvalifikované ako slabé.

30 Napriek novej komplexnej prezentácii dosiahnutých cieľov, ktorú odporcovia predstavili počas stretnutia 8. septembra 1999, kontrolná skupina neustúpila od svojich záverov.

31 Listom z 21. decembra 1999, ktorý bol adresovaný InterTeamu, Komisia vyslovila vypovedanie zmluvy so spätnou účinnosťou k 8. septembru 1999.

C — *Platby uhradené Komisiou a žiadosť o vrátenie*

32 Dôsledkom nadobudnutia platnosti nariadenia Rady (ES) č. 1103/97 zo 17. júna 1997 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura (Ú. v. ES L 162, s. 1; Mim. vyd. 10/001, s. 81) bolo na základe článku 2 ods. 1 tohto nariadenia to, že akýkoľvek odkaz na ECU sa nahradil odkazom na euro v pomere jedno euro k 1 ECU.

33 V súlade s ustanoveniami zmluvy Komisia poukázala odporcom nasledujúce sumy:

— 270 000 eur 8. júna 1998,

— 191 394 eur 6. mája 1999 za obdobie od 1. mája do 31. októbra 1998.

Celková suma záloh teda dosahuje 461 394 eur.

34 Dňa 21. decembra 1999 Komisia adresovala odporcom list požadujúci vrátenie sumy 317 214 eur zodpovedajúcej rozdielu medzi sumou 461 394 eur, ktorá bola skutočne poukázaná, a sumou 144 180 eur, ktorá podľa jej výpočtov predstavuje dlžný príspevok.

35 V súlade s tabuľkou uvedenou v návrhu sa tieto sumy v eurách podľa Komisie rozdeľujú medzi odporcov takto:

	A	B	C	D
InterTeam	153 500	300 934	29 491,36	271 443
A-Consult	101 500	61 823	40 960,23	20 862
[AMI Semiconductor]	97 000	26 743	26 214,55	529
Ision	70 000	39 926	31 129,77	8 797
[Euram]	40 000	21 606	0	21 606
Intracom	68 000	10 362	16 384,09	(6 022)
[Nordbank]	10 000	0	0	0
	540 000	461 394	144 180	323 237

A = maximálny príspevok podľa zmluvy,
B = skutočne poukázaná suma,
C = schválený príspevok,
D = suma, ktorá sa má vrátiť (B – C)

D — *Likvidácia troch odporcov*

1) Pokiaľ ide o spoločnosť InterTeam

36 Dňa 22. decembra 1999 valné zhromaždenie InterTeamu rozhodlo o likvidácii spoločnosti. Dňa 17. júla 2001 táto spoločnosť predložila účtovnú závierku, ktorá podľa nej zodpovedala likvidačnej účtovnej závierke. Táto účtovná závierka vykazovala stratu 695 605,33 DEM (355 657,35 eur), ktorá nebola krytá vlastnými zdrojmi tejto spoločnosti. Dňa 8. novembra 2001 bol InterTeam vymazaný z obchodného registra.

2) Pokiaľ ide o spoločnosť A-Consult

37 Dňa 10. júla 2002 sa začalo súdne vyrovnacie konanie voči spoločnosti A-Consult a súčasný správca konkurznej podstaty, pán Roehlich, bol menovaný za vyrovnacieho správcu tejto spoločnosti.

38 A-Consult následne vzal späť svoj návrh na začatie vyrovnacieho konania s tým následkom, že v súlade s rakúskymi ustanoveniami v oblasti právnej úpravy úpadku bolo uvedené konanie ukončené a 25. júla 2002 sa začalo „konkurzné konanie nadväzujúce na vyrovnacie konanie" („Anschlußkonkursverfahren").

3) Pokiaľ ide o spoločnosť Ision

39 Dňa 19. júla 2002 bol na majetok spoločnosti Ision vyhlásený konkurz a pán Fialski bol vymenovaný za správcu konkurznej podstaty tejto spoločnosti.

II — O právomoci Súdneho dvora

A — *Právny rámec*

40 Podľa článku 238 ES:

„Súdny dvor má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej Spoločenstvom alebo v mene Spoločenstva."

41 Článok 225 ods. 1 ES v znení Zmluvy z Nice znie takto:

„Súd prvého stupňa je príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni o žalobách a v konaniach uvedených v článkoch 230, 232, 235, 236 a 238 s výnimkou tých, ktoré sú prenesené na súdnu komoru alebo ktoré štatút vyhradzuje Súdnemu dvoru. Štatút môže ustanoviť, aby bol Súd prvého stupňa príslušný rozhodovať o ďalších druhoch žalôb alebo konaní.

Proti rozhodnutiam vydaným Súdom prvého stupňa podľa tohto odseku sa možno odvolať na Súdny dvor len v právnych otázkach za podmienok a v rámci obmedzení ustanovených v štatúte."

42 Článok 51 Štatútu Súdneho dvora v znení platnom do 31. mája 2004, keď nadobudlo účinnosť rozhodnutie Rady 2004/407/ES, Euratom, ktorým sa menia a dopĺňajú články 51 a 54 protokolu o štatúte Súdneho dvora (Ú. v. EÚ L 132, s. 5; Mim. vyd. 01/005, s. 85), stanovoval:

„Bez ohľadu na ustanovenia článku 225 ods. 1 zmluvy o ES... je Súdny dvor príslušný konať o žalobách podaných členskými štátmi, orgánmi Spoločenstiev a Európskou centrálnou bankou."

B — *Uplatniteľnosť arbitrážnej doložky*

43 Arbitrážna doložka uvedená v článku 7 prílohy II zmluvy, ktorej znenie je uvedené v bode 22 tohto rozsudku, podľa svojho znenia určuje Súd prvého stupňa ako výlučne príslušný v prvom stupni pre všetky spory, ktoré by mohli zo zmluvy vzniknúť.

44 Je však nesporné, že systém rozdelenia právomocí medzi Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom, ako ho založila Zmluva a štatút Súdneho dvora, ktorý je k nej pripojený, v čase podania návrhu nepredvídal možnosť Súdu prvého stupňa rozhodovať o návrhoch, ktoré tak ako v tomto prípade podala inštitúcia Spoločenstva.

45 Z tohto dôvodu bol návrh po jeho pôvodnom podaní do kancelárie Súdu prvého stupňa postúpený na základe článku 54 Štatútu Súdneho dvora do jeho kancelárie.

46 Hoci účastníci právomoc Súdneho dvora nepopierajú, uplatniteľnosť arbitrážnej doložky musí Súdny dvor skúmať aj bez návrhu, ako to správne uviedla generálna advokátka v bode 53 svojich návrhov.

47 Vyvstáva preto otázka, či môže určenie Súdu prvého stupňa v arbitrážnej doložke založiť právomoc Súdneho dvora na základe článku 238 ES, ktorý prideľuje právomoc práve „Súdnemu dvoru".

48 Kladná odpoveď je potrebná z nasledujúcich dôvodov.

49 Ako uviedla generálna advokátka v bode 59 svojich návrhov, z použitia výrazu „Súdny dvor" v Zmluve vyplýva, že toto pomenovanie sa nevzťahuje na jeden či druhý súd Spoločenstva, ale na inštitúciu Spoločenstva, ktorá zahŕňa Súdny dvor a Súd prvého stupňa. Preto treba odkaz na „Súdny dvor" uvedený v článku 238 ES chápať tak, že sa vzťahuje na túto inštitúciu a že na túto inštitúciu sa treba v zmluve zamerať preto, aby sa mohla právomoc zveriť jednému alebo druhému súdu Spoločenstva.

50 Zmluva nepredpisuje žiadnu osobitnú formuláciu, ktorá by sa mala v arbitrážnej doložke použiť. Za týchto okolností sa akákoľvek formulácia, z ktorej vyplýva úmysel

strán odňať svoje prípadné spory vnútroštátnym súdom s cieľom predložiť ich súdom Spoločenstva, musí považovať za dostatočnú na to, aby založila právomoc súdov Spoločenstva na základe článku 238 ES.

51 Určenie Súdu prvého stupňa jasne spĺňa toto kritérium, a to bez toho, aby bolo potrebné vykladať danú doložku s prihliadnutím na právo, ktorým sa spravuje zmluva.

52 Skutočnosť, že zmluvné strany omylom chceli určiť konkrétny súd v rámci inštitúcie „Súdny dvor", ktorá sa mala zaoberať ich spormi, a že arbitrážna doložka je preto čiastočne neúčinná, nie je prekážkou jasne vyjadreného úmyslu strán odňať ich prípadné spory vnútroštátnym súdom s cieľom predložiť ich súdom Spoločenstva.

53 Súdny dvor má teda právomoc rozhodovať o návrhu Komisie, ako aj o vzájomnom návrhu, ktorý podal Intracom.

III — O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti trom odporcom, ktorí sú alebo boli v likvidácii

54 Traja z odporcov, a to spoločnosti InterTeam, A-Consult a Ision, popierajú prípustnosť návrhu v rozsahu, v akom sa ich týka, pričom v zásade vychádzajú zo skutočnosti, že v čase podania návrhu sa nachádzali v rôznych štádiách konkurzných konaní.

A — *Právny rámec*

1) Právo Spoločenstva

55 Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), ktoré bolo prijaté na základe článku 61 bodu c) ES a článku 67 ods. 1 ES, obsahuje medzi inými tieto odôvodnenia:

„(2) Riadne fungovanie vnútorného trhu si vyžaduje účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní a na dosiahnutie tohto cieľa, ktorý patrí do rozsahu súdnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 zmluvy, je potrebné prijať toto nariadenie.

(3) Činnosť podnikov má čoraz väčšie cezhraničné dôsledky, a preto ju v čoraz väčšej miere reguluje právo Spoločenstva. Vzhľadom na to, že platobná neschopnosť takýchto podnikov narúša aj riadne fungovanie vnútorného trhu, na úrovni Spoločenstva treba prijať akt, ktorý bude požadovať koordináciu opatrení potrebných vo vzťahu k majetku platobne neschopného dlžníka.

(4) Na riadne fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné zabrániť podnetom, ktoré by zúčastnené strany viedli k tomu, aby majetok alebo súdne konania prenášali z jedného členského štátu do druhého v snahe získať výhodnejšie právne postavenie (dohadovanie o súdnej príslušnosti).

...

(8) Na zlepšenie účinnosti a efektívnosti konaní vo veciach platobnej neschopnosti s cezhraničným dopadom je potrebné a vhodné, aby ustanovenia o súdnej právomoci, uznávaní a príslušnom práve týkajúce sa tejto oblasti boli obsiahnuté v právnom opatrení Spoločenstva, ktoré bude záväzné a priamo uplatniteľné v členských štátoch."

56 Toto isté nariadenie obsahuje nasledujúce ustanovenia:

„Článok 3

Medzinárodná súdna právomoc

1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, súdy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.

...

Článok 4

Príslušné právo

1. Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne; tento štát sa ďalej označuje ako ‚štát, v ktorom sa konanie začne'.

2. Právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

...

f) účinky konkurzného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi, s výnimkou ešte neuzavretých súdnych procesov,

...

Článok 16

Zásada [uznávania konkurzného konania]

1. Každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

Toto pravidlo platí aj v prípade, že z dôvodu spôsobilosti dlžníka sa konkurzné konanie proti nemu nemôže začať v iných členských štátoch.

2. Uznanie konania uvedeného v článku 3 ods. 1 nebráni začatiu konaní uvedených v článku 3 ods. 2 na súde v inom členskom štáte. ...

Článok 17

Účinky uznávania

1. Súdne rozhodnutie o začatí konania uvedeného v článku 3 ods. 1 má bez akýchkoľvek ďalších formálnych požiadaviek rovnaké účinky v akomkoľvek inom členskom štáte ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne, ak toto nariadenie nestanovuje inak a pokiaľ sa v tomto inom členskom štáte nezačne konanie uvedené v článku 3 ods. 2.

2. Účinky konania uvedeného v článku 3 ods. 2 sa v ostatných členských štátoch nesmú napádať. Akékoľvek obmedzenie práv veriteľov, najmä pozastavenie alebo vyrovnanie, má účinky na majetok umiestnený na území iného členského štátu len u veriteľov, ktorí na to dajú svoj súhlas.

...

Článok 40

Povinnosť informovať veriteľov

1. Hneď po začatí konkurzného konania v členskom štáte súd tohto štátu s príslušnou právomocou alebo likvidátor ním vymenovaný bude okamžite informovať známych veriteľov, ktorí majú zvyčajné miesto pobytu, trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch.

2. Súčasťou tejto informácie poskytnutej prostredníctvom individuálneho oznamu sú časové lehoty, pokuty stanovené v súvislosti s týmito časovými lehotami, označenie orgánu alebo úradu oprávneného prijímať prihlášky pohľadávok a iné stanovené opatrenia. V tomto ozname bude uvedené aj to, či veritelia, ktorých pohľadávky sú prednostné alebo kryté vecným právom, musia svoje pohľadávky prihlasovať."

2) Vnútroštátne právo

57 V nemeckom práve má začatie konkurzného konania pre spoločnosť okrem iného tieto následky:

— Podľa § 80 Insolvenzordnung (nemeckého zákona o úpadku z 5. októbra 1994 (BGBl. I, 1994, s. 2866) v znení uplatniteľnom na spor (ďalej len „InsO") prináleží správa majetku spoločnosti správcovi. Toto postavenie zahŕňa právo vo vlastnom mene uplatňovať nároky úpadcu a vystupovať v konaniach o nárokoch uplatnených proti úpadcovi, v dôsledku čoho musí byť návrh týkajúci sa spoločnosti doručený správcovi, a nie spoločnosti.

— Podľa § 87 InsO si veritelia môžu uplatniť svoje pohľadávky len v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa konkurzného konania. Preto ustanovenia § 174 a nasl. InsO nahrádzajú bežné postupy upravené normami občianskeho práva procesného a návrhy smerujúce priamo proti spoločnosti alebo správcovi sú neprípustné.

58 V rakúskom práve § 6 ods. 1 Konkursordnung (rakúsky zákon o konkurze, RGBl. č. 337/1914, v znení uplatniteľnom na spor, ďalej len „KO") zakazuje, aby bol po začatí konkurzného konania podaný návrh na začatie konania alebo aby sa pokračovalo v konaní, ktorého cieľom je uplatnenie práv voči majetku z konkurznej podstaty spoločnosti, ktorá je v úpadku.

B — *O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnosti InterTeam*

59 Podľa spoločností AMI Semiconductor, Euram a InterTeam je návrh neprípustný v rozsahu, v akom sa týka spoločnosti InterTeam, pretože táto bola vymazaná z obchodného registra 8. novembra 2001, teda deväť mesiacov pred podaním návrhu Komisie, a z tohto dôvodu stratila k uvedenému dátumu svoju právnu spôsobilosť.

60 Ako uviedla generálna advokátka v bode 67 svojich návrhov, návrh proti spoločnosti je neprípustný, pokiaľ ku dňu jeho podania nemala táto spoločnosť ani právnu spôsobilosť, ani procesnú spôsobilosť. Uplatniteľným právom v tejto súvislosti je právo, ktoré určuje založenie danej spoločnosti, v tomto prípade nemecké právo (pozri rozsudky z 27. septembra 1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, Zb. s. 5483, bod 19, a z 5. novembra 2002, Überseering, C-208/00, Zb. s. I-9919, bod 81).

61 Je nesporné, že podľa nemeckého práva spoločnosť s ručením obmedzeným („GmbH"), taká ako InterTeam, stráca v dôsledku svojho zrušenia procesnej spôsobilosti, čo predpokladá jej výmaz z obchodného registra v nadväznosti na zistenie, že spoločnosť nemá majetok. Výmaz z obchodného registra teda zakladá domnienku neexistencie majetku.

62 Hoci je v zásade možné túto domnienku vyvrátiť, čo by malo za následok, že vymazaná spoločnosť znovu nadobudne procesnú spôsobilosť, samotné tvrdenie, že vymazaná spoločnosť ešte vlastní majetok, nie je, v protiklade s tým, čo tvrdí Komisia, z tohto hľadiska postačujúce. Na podporu svojich tvrdení mala Komisia predložiť podklady uvádzajúce napríklad aktíva, ktoré podľa nej pretrvávajú, s upresnením aspoň ich približnej hodnoty a ich právneho základu, ako aj prípadného dotknutého dlžníka.

63 Vzhľadom na to, že takéto údaje chýbajú, návrh musí byť v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnosti InterTeam, vyhlásený za neprípustný.

C — O prípustnosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam A-Consult a Ision

64 V čase podania návrhu boli voči týmto dvom spoločnostiam začaté konkurzné konania na základe vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sa na ne vzťahujú.

65 Je nesporné, že podľa príslušných vnútroštátnych ustanovení, a to § 6 KO, pokiaľ ide o A-Consult, a § 87 InsO, pokiaľ ide o Ision, by bol taký návrh, aký podala Komisia, vyhlásený za týchto okolností za neprípustný, ak by bol podaný voči týmto spoločnostiam pred vnútroštátnymi súdmi.

66 Článok 238 ES v spojení s arbitrážnou doložkou v zásade oprávňujú Súdny dvor na riešenie sporov medzi stranami.

67 Vyvstáva však otázka, akým spôsobom sa má táto právomoc vykonávať v súvislosti s osobou, voči ktorej bolo začaté konkurzné konanie. Táto otázka sa posudzuje z hľadiska procesného práva, ktorým sa riadi Súdny dvor.

68 Keďže ani Štatút Súdneho dvora, ani jeho rokovací poriadok neobsahujú osobitné ustanovenia týkajúce sa prejednávania návrhov smerujúcich proti osobe, voči ktorej bolo začaté konkurzné konanie, je vhodné vyvodiť pravidlá, ktoré sa majú uplatniť, z príslušných spoločných zásad procesného práva platných v členských štátoch.

69 Z tohto hľadiska sa totiž zdá, že podľa väčšiny procesných predpisov členských štátov si veriteľ na súde nemôže oddelene uplatňovať pohľadávky voči osobe, voči ktorej sa vedie konkurzné konanie, ale musí sa pridržať postupov platných v príslušnom konaní, a že pri nedodržaní týchto pravidiel je návrh neprípustný. Členské štáty sú ďalej povinné vzájomne uznávať konania začaté v jednom z týchto štátov. Vyplýva to z nariadenia č. 1346/2000, ktoré v článku 4 ods. 2 písm. f) stanovuje, že účinky konkurzného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi upravuje právo štátu, v ktorom sa konanie začne, v tomto prípade rakúske právo a nemecké právo. Okrem toho podľa článkov 16 a 17 toho istého nariadenia sa začatie konkurzného konania v členskom štáte uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch a má v nich rovnaké účinky ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne.

70 Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 84 a 85 svojich návrhov, cieľom ustanovení nariadenia č. 1346/2000 je, ako to vyplýva najmä z odôvodnení č. 2, 3, 4 a 8, zachovať účinnosť a dobrú koordináciu konkurzných konaní v rámci Európskej únie a zaručiť tak spravodlivé rozdelenie disponibilného majetku medzi veriteľov. Ak by mali inštitúcie Spoločenstva možnosť uplatniť svoje pohľadávky v rámci konaní pred súdmi Spoločenstva, hoci na vnútroštátne súdy sa nemožno obrátiť, mali by v porovnaní s ostatnými veriteľmi neodôvodniteľnú výhodu.

71 Komisia sa okrem iného chce neprávom odvolávať na článok 40 nariadenia č. 1346/2000 tým, že poukazuje na časové rozpätie dva a pol mesiaca, ktoré uplynulo

medzi začatím konkurzného konania 10. júla 2002 a jeho oznámením 23. septembra 2002, čím chce v tomto prípade zamedziť uplatneniu tohto nariadenia. V prvom rade podľa článku 17 ods. 1 uvedeného nariadenia má začatie konkurzného konania účinky v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné akékoľvek oznámenie na základe článku 40 toho istého nariadenia. Po druhé, hoci možno oznámenie, ktoré dostala Komisia, považovať za oneskorené, nariadenie č. 1346/2000 nespája s takýmto oneskorením žiaden právny následok pre uznanie konania v iných členských štátoch, s výhradou prípadného práva na náhradu škody spôsobenej oneskoreným oznámením.

72 Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné vyhlásiť návrh Komisie, ako je formulovaný v pôvodnom návrhu, za neprípustný v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam A-Consult a Ision.

D — *O doplňujúcich návrhoch Komisie*

73 Počas pojednávania Komisia subsidiárne podala doplňujúce návrhy na to, aby bol jej návrh v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam A-Consult a Ision, považovaný za návrh, ktorého predmetom je vysloviť pravosť jej pohľadávok, aby si ich mohla uplatniť v rámci vnútroštátnych konkurzných konaní.

74 Tieto doplňujúce návrhy sú zjavne neprípustné.

75 V prvom rade sú v rozpore s požiadavkami článku 38 rokovacieho poriadku. Podľa tohto ustanovenia sú účastníci povinní v návrhu na začatie konania definovať predmet konania. Hoci článok 42 toho istého rokovacieho poriadku umožňuje za určitých podmienok uvádzanie nových dôvodov, účastník nemôže v priebehu konania meniť jeho samotný predmet (pozri rozsudky z 25. septembra 1979, Komisia/Francúzsko, 232/78, Zb. s. 2729, bod 3, a z 18. októbra 1979, GEMA/Komisia, 125/78, Zb. s. 3173, bod 26). Novým návrhom predloženým po prvý raz až na pojednávaní by sa nemohlo vyhovieť bez toho, aby boli odporcovia zbavení možnosti pripraviť si vyjadrenie, a teda bez porušenia práva na obhajobu.

76 V druhom rade tieto návrhy zachádzajú nad rámec právomoci, ktorú Súdnemu dvoru zveruje uplatniteľná arbitrážna doložka obmedzujúca túto právomoc na „spor [y] medzi Komisiou a zmluvnými stranami", zatiaľ čo návrh na určenie na účely konkurzného konania zahŕňa aj iné osoby, a to veriteľov podniku v konkurze. Z tohto hľadiska možno zdôrazniť, že Komisia nepodala žiadny návrh na začatie konania, ktorého predmetom by bolo pričleniť tieto osoby k tomuto sporu.

77 Napokon treba uviesť, že úvahy uvedené v bodoch 68 až 70 tohto rozsudku sa vzťahujú aj na doplňujúce návrhy Komisie, ktoré treba z tohto dôvodu vyhlásiť za neprípustné.

78 Preto treba tiež zamietnuť doplňujúce návrhy Komisie ako neprípustné.

IV — O opodstatnenosti návrhu v rozsahu, v akom smeruje proti spoločnostiam AMI Semiconductor, Intracom, Euram a Nordbank

79 Komisia sa na podoprenie svojich žiadostí na peňažné plnenie, ktoré smerujú voči odporcom, odvoláva na dva právne základy. Na jednej strany sa opiera o zmluvné právo na vrátenie vyvodené z článku 23 bodu 23.3 prílohy II zmluvy. Na druhej strane uvádza bezdôvodné obohatenie odporcov v zmysle § 812 Bürgerliches Gesetzbuch (nemecký občiansky zákonník, ďalej len „BGB"), ktorý stanovuje, že „kto na úkor tretej osoby niečo získa bez právneho dôvodu na základe plnenia zo strany tejto tretej osoby alebo akýmkoľvek iným spôsobom, musí obohatenie vydať".

A — *Právo na vrátenie založené na článku 23 bode 23.3 prílohy II zmluvy*

80 Článok 23 bod 23.3 prílohy II zmluvy stanovuje, že ak platby poukázané na základe projektu prevyšujú celkový finančný príspevok dlhovaný Komisiou, zmluvné strany sú povinné bez meškania vrátiť rozdiel medzi týmito platbami a daným príspevkom.

81 Pokiaľ ide o uplatňovanie tohto ustanovenia v danom prípade, vyvstávajú najmä dve otázky. Po prvé je vhodné určiť, či je povinnosť vrátenia stanovená uvedeným ustanovením solidárnou povinnosťou, alebo či naopak možno vrátenie požadovať len od zmluvných strán, ktoré prostriedky od Komisie skutočne dostali. Po druhé je vhodné skúmať výpočet celkového finančného príspevku dlhovaného Komisiou.

1) O solidárnej zodpovednosti

82 Výraz „zmluvné strany" je definovaný na druhej strane zmluvy ako spoločné označenie siedmich odporcov, ktorí uzavreli túto zmluvu s Komisiou. Presné dôsledky použitia tohto výrazu v článku 23 bode 23.3 prílohy II zmluvy však boli medzi účastníkmi konania predmetom živých debát.

83 Podľa Komisie použitie uvedeného výrazu preukazuje, že povinnosť vrátenia stanovenú týmto ustanovením majú všetky zmluvné strany ako celok, a nie iba tie, ktoré dostali predmetné zálohy. Komisia teda môže požadovať od každej zo zmluvných strán celkovú sumu záloh.

84 Odporcovia naopak tvrdia, že solidárnu zodpovednosť nemožno vyvodiť len zo samotného použitia výrazu „zmluvné strany" a že, ak by takáto zodpovednosť zodpovedala úmyslu zmluvných strán, mala byť formulovaná zreteľnejšie. Okrem iného poznamenávajú, že povinnosť uložená článkom 23 bodom 23.3 prílohy II zmluvy je podľa výslovnej formulácie tohto ustanovenia povinnosťou „vrátenia", čo podľa samotnej definície tohto pojmu predpokladá, že sumu, ktorej vrátenie sa požaduje, predtým strana, od ktorej sa toto vrátenie požaduje, prijala.

85 Keďže tento článok 23 bod 23.3 nie je sám osebe z tohto hľadiska dostatočne jasný, treba ho vykladať v kontexte iných zmluvných ustanovení, najmä vo svetle článku 1 zmluvy.

86 Uvedený článok bod 1.1 zmluvy na prvý pohľad ukladá povinnosť strán „spoločne a nerozdielne" („jointly and severally") vykonať zmluvu, „pokiaľ ide o práce uvedené v prílohe I". Táto povinnosť, ktorá sa v každom prípade podľa znenia tohto ustanovenia vzťahuje len na vykonanie prác, a nie na vrátenie záloh, je následne striktne obmedzená bodom 1.2 toho istého článku.

87 Článok 1 bod 1.2 druhá veta zmluvy tak zoslabuje akúkoľvek solidárnu zodpovednosť za vrátenie záloh tým, že predvída, že zmluvná strana „nebude povinná... nahradiť čiastky dlhované neplniacou zmluvnou stranou, pokiaľ sama neprispela k tomuto neplneniu".

88 Z tejto analýzy vyplýva, že článok 23 bod 23.3 prílohy II zmluvy vykladaný vo svetle jej článku 1 bodu 1.2 ukladá zmluvnej strane len vrátenie záloh, ktoré skutočne prijala, okrem prípadu, že by sa preukázalo, že tá istá zmluvná strana prispela k neplneniu, v dôsledku ktorého vzniklo Komisii právo na vrátenie zálohy poukázanej inej zmluvnej strane. Dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania toho, že zmluvná strana prispela k takémuto neplneniu, nutne znáša Komisia ako navrhovateľka, ktorá sa odvoláva na toto neplnenie.

89 Komisia nepreukázala, že AMI Semiconductor, Euram, Intracom alebo Nordbank akýmkoľvek spôsobom prispeli k osobitnému neplneniu inej zmluvnej strany, ktorého dôsledkom by bolo právo tejto inštitúcie na vrátenie zálohy prijatej touto inou zmluvnou stranou. Ako uviedla generálna advokátka v bode 145 svojich návrhov, tvrdenia všeobecného charakteru, podľa ktorých odporcovia nedostatočne spolupracovali alebo si nesplnili povinnosti informovania Komisie, nie sú z tohto hľadiska postačujúce, hoci sú čiastočne založené na hodnotiacej správe.

90 Je teda vhodné pripustiť, že žiaden z odporcov nemôže byť povinný vrátiť podľa článku 23 bodu 23.3 prílohy II zmluvy sumy nad rámec toho, čo sám prijal.

2) O výpočte finančného príspevku dlhovaného Komisiou

91 Článok 23 bod 23.3 prílohy II zmluvy podmieňuje právo na vrátenie tým, aby bol celkový finančný príspevok dlhovaný Komisiou na základe projektu nižší ako suma vyplatených záloh. Za takéhoto predpokladu by bol každý z odporcov povinný vrátiť rozdiel medzi zálohou, ktorú prijal, a nahradením nákladov, ktoré môže požadovať.

92 Komisia v návrhu v rámci tabuľky uvedenej v bode 35 tohto rozsudku rozdelila sumy, ktoré by mal podľa nej každý z odporcov zaplatiť individuálne bez uplatnenia solidárnej zodpovednosti. Uvedené čiastky boli vypočítané tak, že od čiastok, ktoré skutočne prijala každá zmluvná strana od Komisie, boli odrátané čiastky týkajúce sa plnení, ktoré Komisia akceptovala v rozsahu, v akom k nim mala zmluvná strana prispieť podľa rozdelenia prác uvedeného v prílohe I zmluvy.

93 Keďže Komisia uznáva, že Nordbank nebol adresátom žiadnej platby a že Intracom prijal čiastku nižšiu ako tú, ktorú mu dlhovala, nemôže od týchto dvoch odporcov požadovať žiadne vrátenie.

94 Je nesporné, že AMI Semiconductor prijal celkovú sumu 26 743 eur a že Komisia akceptovala práce v hodnote 26 214,55 eur. Preto maximálna čiastka, ktorú by mala táto spoločnosť vrátiť, dosahuje 528,45 eur. Je tiež nesporné, že Euram prijal sumu 21 606 eur a že žiadne z plnení, ku ktorým prispel, nebolo akceptované.

95 Pokiaľ ide o žiadosti smerujúce voči týmto dvom spoločnostiam, Komisia nemá právo odmietnuť schválenie plnení alebo rozpisov nákladov bez toho, aby detailným spôsobom odôvodnila nedostatočnosť uvedených plnení. V protiklade s tým, čo tvrdí Komisia, dôsledkom osobitného charakteru zmluvy spočívajúceho v tom, že jej predmetom je poskytovať subvencie a že pre Komisiu neprináša skutočnú protihodnotu, nie je to, že jej udeľuje diskrečnú právomoc pri akceptácii plnení. Ako správne uviedla generálna advokátka v bodoch 167 až 171 svojich návrhov, na to, aby boli Komisii zverené takéto široké jednostranné rozhodovacie právomoci, by bolo v zmluve potrebné uviesť ustanovenia v tomto zmysle.

96 Treba teda skúmať, či je odmietnutie Komisie uznať plnenia dlhované zo strany spoločností AMI Semiconductor a Euram opodstatnené. Ako uviedla generálna advokátka v bode 161 svojich návrhov, spor sa v podstate týka plnení 1.1 (Komplexný súbor systémových funkcií a dizajnových špecifikácií definovaných užívateľom, „Complete set of user-defined system functions and design specifications"), 1.2 (Komplexný súbor dizajnových špecifikácií pre budúce softvérové rozhrania pre integráciu do komerčných softvérov týchto organizácií, „Complete set of design specifications for future software interfaces to integrate with the commercial software environment of these organisations") a 1.3 (Úplný popis prostredia informačných technológií budúcich obchodných partnerov, „Full description of future business parners' IT environment"), pričom tieto tri plnenia boli jedinými z neakceptovaných plnení, k vykonaniu ktorých AMI Semiconductor alebo Euram prispeli.

97 Komisia odmietnutie týchto plnení podložila len správami, v ktorých kontrolná skupina toto odmietnutie navrhla. Pokiaľ ide o dôkaznú silu týchto správ, je hneď na úvod potrebné vylúčiť tézu Komisie, podľa ktorej majú tieto správy voči odporcom záväzný charakter. Hoci odporcovia schválili výber dvoch kandidátov navrhnutých Komisiou, ani článok 8 prílohy II zmluvy, ani žiadne iné zmluvné ustanovenie, ani žiaden prvok obsiahnutý v korešpondencii medzi stranami nenaznačuje, že by boli zmluvné strany viazané správami tejto skupiny. Takýto záväzný charakter by bol aj zjavne v rozpore s postojom, ktorý v tejto súvislosti zaujala Komisia, keď na pojednávaní tvrdila, že sa sama môže odchýliť od týchto správ, ak si to želá.

98 Kontrolná skupina vo svojej druhej hodnotiacej správe navrhla odmietnutie daných plnení. Plnenie 1.1 bolo opísané ako značne neúplné a povrchné. Plnenia 1.2 a 1.3 boli posúdené ako neuskutočnené, pretože dokumenty, ktoré boli uvedenej skupine poskytnuté, boli podľa ich názvov len „zhrnutím", a nie úplnými dokumentmi.

99 Z týchto správ vyplývajú určité neobjasnené rozpory. Napríklad pokiaľ ide o plnenie 1.1, kontrolná skupina kritizuje skutočnosť, že podniky z finančného sektora alebo z logistického sektora neprispeli k realizácii tohto plnenia, hoci sú v konzorciu zloženom z odporcov zastúpené. Z prílohy I zmluvy však jasne vyplýva, že zmluva nepredpokladala účasť spoločností Nordbank či Euram na uvedenom plnení. Kontrolná skupina v tejto súvislosti pri posudzovaní súladu poskytnutých plnení so zmluvou zjavne neuplatňovala zmluvné kritériá, ale neprávom použila svoje vlastné kritériá.

100 Pokiaľ ide o plnenie 1.3, Komisia na pojednávaní uviedla, že jeho prezentácia odporcami mala rozsah len jednej strany, čo nie je zlučiteľné s úsilím, ktoré zmluva pre toto plnenie predvída. Je totiž vhodné poukázať na už na prvý pohľad prekvapujúci nesúlad medzi 4,5 mesiacmi práce jednej osoby predpokladanými pre toto plnenie na strane 57 prílohy I zmluvy a malým rozsahom predloženej správy.

Malý rozsah správy však neznamená nevyhnutne jej nedostatočnú kvalitu alebo jej nesúlad s ustanoveniami zmluvy, čo sú v danom prípade jediné relevantné kritériá. Ak mala Komisia pochybnosti týkajúce sa výšky nákladov faktúrovaných za plnenie, mala spochybniť rozpisy nákladov s prihliadnutím na kritériá podľa článku 18 až 20 prílohy II zmluvy, a nie odmietnuť plnenia.

101 Na to, aby sa mohlo odôvodniť odmietnutie plnenia, je potrebné, aby Komisia osobitne identifikovala tie aspekty plnenia, ktoré chce kritizovať, pričom treba upresniť dôvody, na základe ktorých sa podľa nej plnenie odchyľuje od zmluvných ustanovení. V danom prípade nie sú ani hodnotiace správy, ani návrh Komisie v tejto súvislosti dostatočne zrejmé.

102 Preto je potrebné vylúčiť dôvody Komisie vychádzajúce z práva na vrátenie založeného na ustanoveniach článku 23 bodu 23.3 prílohy II zmluvy. V dôsledku toho treba zamietnuť aj žiadosť o úroky založenú na článku 5 bode 5.4 tej istej prílohy.

B — *Právo na vrátenie založené na § 812 BGB*

103 Ako správne uviedla generálna advokátka v bode 185 svojich návrhov, vymáhanie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu založené na bezdôvodnom obohatení podľa § 812 BGB treba vylúčiť z rovnakých dôvodov, z akých bola vylúčená žiadosť o vrátenie na základe zmluvy. Komisia nepreukázala existenciu bezdôvodného obohatenia, keďže nebol poskytnutý dôkaz, že prijaté platby boli vyššie ako pohľadávky zmluvných strán.

104 Návrh Komisie preto treba v celom rozsahu zamietnuť.

V — O vzájomnom návrhu spoločnosti Intracom

105 Svojím vzájomným návrhom si Intracom uplatňuje právo na uhradenie sumy 6 022 eur Komisiou. Táto čiastka vyplýva z rozdielu medzi zálohou 10 362 eur, ktoré InterTeam skutočne poukázal v prospech Intracomu, a časťou nákladov týkajúcich sa akceptovaných plnení, ktoré znášal Intracom, pričom táto časť podľa výpočtu Komisie dosahuje 16 384,09 eur.

106 Intracom okrem svojho tvrdenia, že Komisia sa „nenáležite obohatila", neupresňuje právny základ tejto žiadosti.

107 Je nesporné, že Komisia svojimi platbami v prospech InterTeamu poukázala odporcom dostatok prostriedkov na pokrytie platby 6 022 eur v prospech Intracomu. Pri ukončení zmluvy totiž bola v prospech InterTeamu poukázaná suma 300 934 eur bez toho, aby ju InterTeam ďalej poukázal ostatným odporcom. Keďže InterTeam by mohol mať podľa údajov uvedených vo formulári na strane 6 prílohy I zmluvy individuálne právo na základe zmluvy na platby v maximálnej výške 153 500 eur, táto spoločnosť prechovávala sumu prinajmenšom 147 434 eur na účet iných zmluvných strán.

108 Za týchto okolností sa Komisia bezdôvodne neobohatila. Preto je potrebné zamietnuť vzájomný návrh Intracomu.

O trovách

109 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1) Návrh sa zamieta.

2) Vzájomný návrh spoločnosti Intracom SA Hellenic Telecommunications & Electronic Industry sa zamieta.

3) Komisia Európskych spoločenstiev je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy